

Do kurzu sexuální asistence pro handicapované se hlásí i muži. ‚Začíná další etapa,‘ říká lektorka

V Česku působí čtyři sexuální asistentky pro handicapované a seniory či seniorky, jejich počet se ale může velmi brzo až ztrojnásobit. Organizace Freya zahájila před nedávnem nový kurz, do kterého vybrala přes deset budoucích sexuálních asistentek i asistentů. Když kurz úspěšně absolvují, budou v Česku poprvé jako sexuální asistenti pracovat i muži. „Pravděpodobně začíná další etapa této služby,“ řekla serveru iROZHLAS.cz terapeutka Lucie Šídová.

Praha 7:03 25. listopadu 2018

Lucie Šídová, spoluzakladatelka společnosti Freya, která se věnuje sexuální asistenci pro handicapované a seniory či seniorky | Foto: Freya | Zdroj: Facebook Freya - vzdělávání, poradenství

Kurzu společnosti Freya se účastní 13 lidí. To je třikrát více, než kolik se jich v současnosti sexuální asistenci věnuje. Kurz musí nejprve zdárně dokončit, ale už nyní to je pro spoluzakladatelku organizace Freya Lucii Šídovou, která se sexuální asistenci dlouhodobě věnuje, další etapa. A to z více důvodů.

Do kurzu se zapsali muži. Pokud ho zdárně absolvují, mohou v Česku od února 2019 působit první sexuální asistenti. Ti zatím neplánují poskytovat sexuální styk, ale chtějí se věnovat jiným činnostem, které do sexuální asistence také spadají, jako je edukační činnost, poradenství nebo masáže.

Polovina účastníků kurzu pochází z pomáhajících profesí, ať už sociálních či zdravotních. Současné asistentky přitom ve větší míře působily či působí v sexbyznysu nebo v příbuzném oboru. „To službě dodá další rozměr. Též se zvyšuje zájem institucí o službu sexuální asistence. Získala větší důvěru,“ říká lektorka a psychoterapeutka Šídová, podle které proběhlo za první dva roky celkem 500 asistencí, z toho byla asi jedna třetina

opakovaná. A velkým přínosem je také otevírání tématu sexuality u handicapovaných a lidí v seniorském věku.

Nepokryté regiony

Kromě toho by asistenti a asistentky mohli pokrýt i celou republiku, zatím totiž působí tři ze čtyř asistentek v Praze. „Doufám, že se díky tomu rozšíří asistence do regionů, kde doposud nebyla a tím se zvýší její dostupnost, a to i finanční,“ říká Šídová. Dojíždění je pro některé klienty velmi náročné až nemožné, asistenci to zároveň prodražuje.

Pracovníci organizace Freya, která se zabývá sexuální asistencí pro handicapované a seniory či seniorky | Foto: Freya | Zdroj: Facebook Freya - vzdělávání, poradenství

Klient ve vigilním kómatu

Zkušenost s dojížděním má také sexuální asistentka Iva ze severovýchodních Čech, která si nepřála uvést celé své jméno, redakce ale její identitu zná. „Celý den strávit cestou za jedním klientem nejde,“ říká v telefonickém rozhovoru. Klienti a klientky k ní většinou dojíždí, někdy ale nezbyvá nic jiného, než aby přijela Iva, a to i sto kilometrů.

Jako příklad uvádí nedávného klienta, který je čtyři roky ve vigilním kómatu. To je sice bdělé, ale pacient sám nejí, nemluví. Dojžděla k němu roku a půl. „Bazální stimulací nebo dotekem se vyvolávají věci, které jsou uloženy v podvědomí, protože kluk sexualitu zažil, bylo mu přes dvacet, když měl nehodu. Tělo fyziologicky funguje a dosáhne orgasmu, i když nechodí a nemluví,“ popisuje Iva s tím, že má jednoho až dva klienty za měsíc.

Pracuje s masážemi, doteky, pomáhá s masturbací i erotickými pomůckami, provozuje poradenství i edukaci, zároveň se věnuje i psychologickému odblokování. Pohlavní ani orální styk nenabízí.

Otevírání sexuality

Při dojíždění je také problematické najít místo, kde by se mohla sexuální asistence uskutečnit, často není dost soukromí. U klientů a klientek doma to ne vždy jde, proti mohou být rodiče, popisuje Iva. „Většina rodičů je považuje za děti, i když jsou dospělí. Zakazují jim sexualitu otvírat,“ doplňuje.

Se sexualitou měl problém i schizofrenický pacient z Ústeckého kraje. „Měl blok oslovit ženu. Vůbec neměl odvalu,“ popisuje Iva. „Představili jsme si, že jsme na rande, seznamujeme se, mluvíme,“ dodává asistentka. Postupně došlo i na intimnější doteky a dokázal asistence dát i pusu na tvář. „Nastartoval si nový život, protože si rozhodl najít partnerku,“ uzavírá Iva.

Ačkoli není slyšet mnoho odborných hlasů, které by sexuální asistenci přímo kritizovaly, část veřejnosti ji vnímá rozporuplně. „Většina lidí to chápe. Jsou ale lidé, kteří vámi budou opovrhovat. Sexuální asistentka rovná se prostitutka,“ říká Iva a potvrzuje to i tím, že nechce uveřejnit své příjmení. „Jsem z malého města, lidé by to špatně nesli,“ dodává.

Prostituce a sexuální asistence

Podobně se vyjadřuje i Lucie Šídová. „Často se setkáváme s tím, že lidé si z článku vezmou jen část informací o sexuální asistenci, takže se setkáváme s mýty a předsudky. Ve službě vidí prostituci, přitom má mnohem větší přesah, a to například i v edukativní činnosti,“ říká a upozorňuje, že se ovšem nejedná o sociální službu.

Organizace Freya spolupracuje s ministerstvem práce a sociálních věcí, kde v rámci metodických dnů přednáší o sexualitě lidí s postižením i o sexuální asistenci. Zároveň před rokem uspořádali kulatý stůl, kam sezvali experty, lidi z pomáhajících profesí, účastnili se i zástupci z kanceláře ombudsmanky a Ligy lidských práv. „Služba byla vyhodnocena jako bezpečná a shodli jsme se na tom, že klienti/klientky mají právo o této službě vědět a svobodně se rozhodnout, pokud o ni mají zájem,“ vysvětluje Šídová.

Do jisté míry nejrozporuplnější je otázka poskytování pohlavního styku. Vůči tomu se vyhrazuje i Jiří Horecký, prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb a prezident Unie zaměstnavatelských svazů. Pokud jde o poradenství, technickou asistenci páru či jednotlivci, nákup pomůcek, nemá se sexuální asistenci žádný problém. „Pokud ale jde o prostituci, pak již ano,“ napsal Horecký v časopise Sociální služby.

Prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb a prezident Unie zaměstnavatelských svazů Jiří Horecký | Zdroj: Jiří Horecký

„Nechceme, aby se to (sexuální styk, pozn. red.) tvářilo jako nadstavba sociální služby nebo jeho součást,“ vysvětluje Horecký pro server iROZHLAS.cz. „Zejména je potřeba

překonávat bariéry, aby ten partnerský vztah mohl být třeba i v domovech se zvláštním režimem pro osoby s velkým postižením navázán se vším všudy včetně sexuálního vztahu.“

Lucie Šídová to ale nevnímá jako kritiku. „Je to konstatování. Pokud některé ženy poskytují sexuální styk za úplatu, tak to je prostituce, to je pravda. Ale je to jenom část sexuální asistence,“ říká Šídová. „Myslím si, že lidé s postižením, kteří dokážou dát souhlas, mají právo využívat služby žen ze sexbyznysu, ale není jim to umožněno. Proč by to neměli mít stejně jako majoritní společnost?“

Začátek tradice

Zatímco v Česku je sexuální asistence v počátcích, v některých jiných státech funguje desítky let. „Nemá u nás tradici. Je proto velmi důležité, jakým způsobem vzniká, jde stále o proces. A jak se její tradice zakládá,“ popsala docentka Dana Štěrbová, která se sexualitou lidí s postižením zabývá mnoho let. Sexuální asistence funguje například v Holandsku, ve Švýcarsku, v Německu, ale také v Dánsku nebo Austrálii.

Prvním krokem sexuální asistence v Česku byla stáž Lucie Šídové v Německu. Ta tehdy pracovala v neziskové organizaci Rozkoš bez rizika. V roce 2013 uspořádala konferenci na téma sexuální asistence. „Po této konferenci média psala pouze o sexuální asistenci. Vznikl velký článek v Mf Dnes a začali se nám ozývat lidé, jestli máme asistentky. Volali nám rodiče lidí s postižením, samotní lidé s postižením a i organizace. To byl impulz k tomu, že je zájem o tuto službu a chybí tu,“ popsala Šídová.

Třináctá komnata

Napsala tedy projekt Právo na sex. Posudek ministerstva vnitra tehdy sexuální asistenci povolil, ale stanovil podmínky, které platí do teď. „Můžeme dle posudku ministerstva vnitra ženy pouze školit, tedy vést osvětovou, vzdělávací a školicí činnost ve vztahu k sexuálním asistentkám. Můžeme vyvěsit pouze jmenný seznam sexuálních asistentek,“ uvedla tehdy Šídová.

Postupně se otevřela cesta k proškolení prvních asistentek. V předposlední říjnový den před třemi lety jich celkem pět kurz dokončilo. V současnosti sexuální asistenci poskytují čtyři ženy, tři z toho v Praze. Dvě z nich poskytují i sexuální styk. „Otevřeli jsme třináctou komnatu, nebo pro některé strašáka ve skříni,“ říká Šídová.

O tom, že se sexuální asistence rozvíjí, svědčí i nedávný vznik nové organizace Freedomtosex, která se chce tématem zabývat. Zdá se tak, že se služba bude nadále rozšiřovat. Dalším krokem může být legalizace dobrovolné prostituce, což by organizacím uvolnilo ruce. Tuto debatu mohou otevřít Piráti. „Máme to v programu a určitě se k tomu dostaneme, nicméně teď je to předčasné, zatím jsme ve fázi sondování odborných názorů,“ uvedl předseda poslaneckého klubu Pirátů Jakub Michálek s tím, že mluvit o hledání podpory na politické scéně zatím není aktuální.

Jaroslav Hroch

Zdroj: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/sexualni-asistence-duchodci-postizeni-freya-handikap-kurz-sexualni-asistentky_1811250703_och

